

Stad Gods

Inspiratie van de Augustinessen van Sint-Monica

Gemeenschap -
de kunst van
het erbij horen

In dit nummer

- 3 Een goed begin - Mariella Oberndorff
- 4 Verloren tijd - het thema toegelicht
- 6 Kiezen en gekozen worden - Yvonne Peyresaubes
- 8 Kloosterpost - nieuws uit eigen huis
- 10 In gesprek met *broeder Sebastiaan* - Chris van Wieren
- 13 Met Augustinus mee - Ingrid van Neer-Bruggink
- 14 'Je weet niet waar hij vandaan komt en je weet niet waar hij heen gaat' - Erik Borgman
- 17 Zing! - Marie Hansen-Couturier
- 18 ZinneBeeld - Marleen Hengelaar-Rookmaaker
- 20 Ondersteun het Jeannette Noëlhuis - Julia
- 21 Kloostercolumn - Nadia Kroon
- 22 Beeldverhaal - Nazrina Rodjan
- 24 Op de koffie met *Jeroen Divendal* - Evelien Plaisier

Jaargang 86, nr.3: januari/februari 2020

Uitgever:

Zusters Augustinessen van Sint-Monica
Klooster Casella
Postadres: Waterstraat 2, 3511 BW Utrecht
Telefoon klooster Utrecht 030 - 2332541
E-mail administratie:
maandblad@zustersaugustinessen.nl
www.zustersaugustinessen.nl
www.casella.nl

Doel: Met Stad Gods willen wij mensen betrekken bij wat ons inspireert. Stad Gods wordt gelezen door mensen die ons een warm hart toedragen en/of belangstelling hebben voor de augustijnse spiritualiteit. Via Stad Gods zijn en blijven zij verbonden met ons en het gedachtengoed van onze gemeenschap.

Hoofd- en eindredactie:

Hoofdredactie: Marie Madeleine Maas
Eindredactie: Lieke Weima

Ontwerp en beeldredactie:

Tegenwind grafisch ontwerp bureau, Roelant Meijer

Opmaak en druk: Joh. Enschedé Amsterdam

Redactiesecretariaat: Evelien Ouwehand

Redactie: Rachelle van Andel, Erik Borgman, Anne Nij Bijvank, Evelien Plaisier, Emma van der Sloot, Chris van Wieren

Aan dit nummer werkten mee: Jeroen Divendal, Marie Hansen-Couturier, Marleen Hengelaar-Rookmaaker, Julia, Nadia Kroon, Ingrid van Neer-Bruggink, Mariella Oberndorff, Yvonne Peyresaubes, Nazrina Rodjan, broeder Sebastiaan

Fotografie: Agnes Loonstra (illustratie cover, p.4,14), Roelant Meijer (p.3,9,17,21,24)

Vriend worden en dit blad ontvangen?

Stad Gods verschijnt zes maal per jaar, in een oplage van 10.000 per editie. Vrienden van de zusters augustinessen die ondersteunen met minimaal €10,00 per jaar, ontvangen Stad Gods automatisch. Als u dit blad ook wilt gaan lezen, maak genoemd bedrag dan over op NL76 INGB 0003 8244 29 ten name van Administratie tijdschrift Stad Gods Utrecht, onder vermelding van 'Nieuwe lezer' en uw volledige adres.

Een goed begin

‘Zorg dat je erbij komt!’ Dit lied galmde ik maar wat graag mee toen ik net in het klooster was, trots om bij een groep mensen te horen waar ik alles in zag. Had ik toen het gevoel van kiezen? Ik geloof toch dat het gevoel van gekozen zijn overheerste. Mijn medezusters heb ik niet zelf gekozen, maar ik weet wel: daar hoor ik bij. We zijn aan elkaar gegeven.

Ergens bij horen, dat is een diepe wens van volgens mij alle mensen die ik ontmoet. Het verrast me vaak dat mensen een grote bereidheid aan de dag leggen en creatief werk maken van gemeenschapszin. Ergens bij betrokken zijn, ergens warm voor lopen. Dat is wat een ‘club’ waardevol maakt.

Inspirerend voor mij is het nieuwe boek van Rutger Bregman. Het heet *De meeste mensen deugen; een nieuwe geschiedenis van de mens*. Bregman vertelt met veel voorbeelden hoe mensen bereid zijn elkaar te ondersteunen en keuzes te maken die ten goede komen aan een hele gemeenschap. Een van die voorbeelden komt uit de Eer-

ste Wereldoorlog: hoe soldaten van beide kanten aan het front met elkaar Kerst vierden. Er is, zegt Bregman, een alternatief. Haat kan worden omgezet in vriendschap, vijanden kunnen elkaar de hand schudden. Dat mogen we geloven, niet omdat we naïef mogen zijn, maar omdat het echt is gebeurd.

Hij roept op onszelf te trainen in compassie: niet delen in het leed van de ander, wel diens leed zien en in actie komen. En, zegt hij: wees realistisch. Geef toe aan je natuur en schenk je vertrouwen. Schaam je niet voor je generositeit en doe het goede in het volle daglicht.

En dan zijn wij dus aan zet. Om onszelf te trainen in compassie, ieder op haar of zijn oefenterrein, om te oefenen met aandacht voor elkaar. Dan kunnen er mooie verbindingen kansen krijgen en gaan we een prachtig 2020 tegemoet. Een aandachtig nieuw jaar toegewenst!

Mariella Oberndorff, algemeen overste

*Ons dagelijks bestaan kent veel schijnbaar nutteloze momenten.
We staan in de file, ruimen alweer de vaatwasser in of zitten bij een
ellenlange werkbespreking. Tijd die we het liefst anders besteden.
Of schuilt er levenskunst in deze verloren tijd?
Helemaal niets doen, is dat ook een kunst?*

Gemeenschap - de kunst van het erbij horen

*We hechten sterk aan onze keuzevrijheid. Vrienden kiezen
we uit, tot op zekere hoogte, net als geliefden. We willen
graag bij bepaalde mensen horen. Maar veel van de mensen
in ons leven hebben we niet zelf uitgekozen. Familieleden,
collega's en - in een klooster - medebroeders of medezusters
vormen een belangrijk deel van onze sociale contacten, en hen
kiezen we niet. Daar horen we bij, punt. Ze zijn ons gegeven
en wij hen, en we hebben het maar met elkaar te doen.
Het vraagt ook nogal wat: op verjaardagsvisite gaan terwijl
je eigenlijk geen zin hebt, luisteren naar het verhaal van een
collega dat je eigenlijk niet zo interessant vindt, zorgtaken
op je nemen voor een ziek familielid terwijl je eigenlijk geen
tijd hebt. Tegelijkertijd schuilt in die gegevenheid ook de
onvoorwaardelijkheid. Je hoort erbij, punt.*

Bij het beeld in dit nummer

Voor dit nummer vroegen we Agnes Loonstra, illustratrice in Utrecht, verschillende momenten te tekenen waarop je gemeenschap om je heen voelt, aansluitend op het thema van dit nummer. Meer van haar is te zien op haar website: www.agnesloonstra.nl (RM)

Kiezen en gekozen worden

Yvonne Peyresaubes

‘Van wie ben je d’r één?’ Toen ik pas in Someren woonde, een dorp in Brabant, was ik verbaasd om te horen hoe vaak mensen elkaar die vraag stelden: in de taxi, in de bus, als een nieuwe klant binnenstapte. Er werden namen genoemd, verschillende namen. Eventueel ook een straat of een buurt. Ik dacht: ‘Moet je zo nodig iemand kunnen plaatsen?’ Blijkbaar wel. En ook zelf wil je graag ergens bij horen, gewoon erkend worden als ‘een van ons’, van een dorp, van een club, van een familie. Fijn, als je je aanwezigheid niet met papieren hoeft te legitimeren.

Gemeenschap in het klooster

In een kloostergemeenschap leef je met mensen die je niet zelf hebt gekozen. Net als bij je eigen familie: je ouders en eventuele broers en zussen. Net als thuis, maar toch anders, want in de kloostergemeenschap is iets dat je heeft aange trokken: een stijl van leven, een kijk op de wereld, een duidelijke gebondenheid aan elkaar. Vriendschap. Dat is wat mij aantrok. En heel gauw ontdekte ik: vriendschap en verbondenheid zijn er niet zomaar. Je moet er zelf aan werken. Dag in, dag uit. Met je hele hart en al je vermogens. Tijd speelt hier een belangrijke rol.

Je moet kennismaken met mensen, met de geschiedenis van de groep, met hun motivaties, de eventuele problemen en gevaren.

In het kiezen voor een levensstijl ervaren we twee neigingen die tegelijk in ons leven: het verlangen om ergens bij te horen en het verlangen om zelfstandig, zonder bemoeienis van buiten, zelf uit te maken wat voor mij het beste is. Dat ‘zelf’ is heel kostbaar in onze ogen. Dat mag, als wij maar niet vergeten dat altijd ‘anderen’ ons voorafgaan, altijd al aanwezig zijn voordat wij ons van hun bestaan bewust zijn. Vanaf het begin van ons

*Jullie hebben niet
mij uitgekozen, maar
ik jullie*

leven zijn we met anderen verbonden, in afhankelijkheid, in verwondering, in liefde. Dit speelt allemaal mee in onze keuzes, maakt die tot iets persoonlijks en daar door soms onbegrijpelijk voor een ander.

In de Bijbel zijn broeders zelden toonbeelden van welwillendheid en vrede

Wie kiest?

Dan zijn er die mysterieuze woorden van Jezus die wij in het evangelie van Johannes lezen: 'Jullie hebben niet mij uitgekozen, maar ik jullie' (Johannes 15,16). In de evangeliën is er regelmatig sprake van een uitnodiging. Twee woorden soms: 'Volg mij!'. Korter kan het niet, en het is genoeg om Levi in beweging te zetten (Markus 2,14-17; Lukas 5,27-32). Maar Jezus volgen doet hij zelf. Hij ziet iets in die man die hem aanspreekt, die hem niet als tollenaar veracht maar als mens ziet, die hem een toekomst laat vermoeden die zijn leven een ongekende waarde zal geven.

Vreemd toch, dat in een paar tellen je leven een nieuwe keer neemt. Dat moment is trouwens pas een begin. Levi zal ervaren dat zijn beslissing, zijn keuze, ontelbare keren hernieuwd zal moeten worden. Elke keer in nieuwe, onvoorziene omstandigheden.

Psalm 133, die wij regelmatig bidden of zingen, klinkt nogal romantisch:

'Zie, hoe goed, hoe weldadig broeders (of zusters) te wezen en samen te zijn.' Vreemd, eigenlijk, want in de Bijbel zijn broeders zelden toonbeelden van

welwillendheid en vrede. Misschien is het psalmvers eerder een wens dan een constatering. Moge het zo zijn dat broeders elkaar het leven gunnen. Standvastig, trouw aan hun belofte.

Kun je je wel binden? Voor een jaar? Voor tien jaar, of zelfs voor het hele leven? Als wij iets beloven, is het alsof we ons meester van de tijd maken. Of wanen. Wij zeggen dan: 'Degene die ik vandaag ben staat achter dezelfde overtuigingen als tien jaar geleden. En daar blijf ik staan, wat er ook gebeurt.' Mag dat? Of is het pretentie?

Bij deze vraag denk ik graag aan Theresia van Lisieux die bad om kracht, maar voor vandaag. Voor één dag tegelijk!

Yvonne Peyresaubes is augustines van Sint Monica en woont in het klooster Monicahof te Someren.

Kloosterpost

Samengesteld door Marie Madeleine Maas en Anne Nij Bijvank

Taizé in Tergooi

Af en toe houden we vanuit de werkgroep Taizé een viering in het Tergooi-ziekenhuis in Hilversum. Begin november organiseerden we die weer. Patiënten die in het weekend in het ziekenhuis moeten liggen, zijn vaak flink ziek. Dan kan een lied als 'Als alles duister is' je heel anders raken dan wanneer je gewoon gezond thuis bent. Dan kan de samen gezongen bede om licht werkelijk verlichten.

De patiënten die aanwezig waren, voelden zich getroost en bemoedigd door de liederen en gebeden. Onze gasten van dat weekend waren ook geraakt door de viering en de ervaring van de patiënten. Tijdens het kopje koffie of thee na afloop ontstonden mooie uitwisselingen en ontmoetingen. (MM)

Werkkelders (1)

De restauratie van de werven van de Oude Gracht in Utrecht is in volle gang. Met het restaureren moest voor onze kelder een mooie boom worden verwijderd. Een nieuwe boom ging niet door, maar de gemeente Utrecht gaf wel de toestemming voor een ander plan: een labirint met een tekst op de muur. En zo gebeurde het dat we met z'n allen op de werf stonden samen met de wethouder, de stratenmakers, de kunstenaar die de tekst had aangebracht, de vrouw van de ontwerper en heel veel belangstellenden. U kunt het bewonderen als u op de Oudegracht ter hoogte van de Waterstraat over de reling kijkt. (ANB)

Werkkelders (2)

Omdat wij een deel van onze gebouwen in Utrecht met de bijbehorende kelders gaan verkopen, moest er gezocht worden naar een ander onderkomen voor de diverse groepen die van deze ruimtes gebruik maken. En dat lukte.

Een van de zelfhulpgroepen nodigde ons uit om aanwezig te zijn op hun laatste avond bij ons. Wat een ervaring! Het was ontroerend om te zien hoe de deelnemers, allemaal mensen die te maken hebben met een vorm van verslaving, elkaar een hart onder de riem steken en bemoedigen om vol te houden. Het begrip ook als iemand een keer weer terugvalt. In een kring met alle zusters erbij werd tot slot het Onze Vader gebeden en ze boden ons een mooie foto aan van hun zo geliefde plekje in onze werfkelder. (ANB)

Wegen scheiden, harten niet

Ik (Milou) heb afscheid genomen als aspirant-zuster bij Casella. Ik heb besloten dat ik niet verder kan richting noviciaat. Het zusterschap vraagt volledige toewijding aan de fraterniteit, maar tegelijkertijd voel ik sterk de noodzaak om ook in de maatschappij mijn beste krachten te geven. Dat strijdt in mij om voorrang in aandacht, in tijd en in commitment. Ik moet toegeven dat deze specifieke vorm niet de mijne is.

Het gedachtegoed van de fraterniteit en Casella, om er te zijn voor de ander en in het bijzonder de jongere ander, zit mij nog steeds in het bloed. De zusters en Casella hebben een bijzonder warme plek in mijn hart. Ik ben trots dat ik verbonden ben met deze mooie club mensen die nog niets van hun relevantie en geestdrift verloren hebben. Kijk naar alle mooie ontmoetingen die de zusters op hun eigen plekken hebben. Kijk naar alle mooie ontmoetingen die bij Casella plaatshebben in het gastenverblijf. Ik hoop van ganser harte dat we een goede manier kunnen vinden om verbonden te blijven. De Augustijnse spiritualiteit heeft me mooie dingen gebracht die ik in vriendschappelijke hechtheid wil uitdragen.' (MdW)

In gesprek met broeder Sebastiaan

Chris van Wieren

Aan de hand van citaten van Augustinus gaat Stad Gods het gesprek aan met mensen uit de kring rondom de zusters en daarbuiten. We vragen daarbij om een reactie op de citaten. Het resultaat is meer een gesprek dan een interview, een gesprek zelfs dat een persoonlijke belijdenis mag worden. Deze keer: broeder Sebastiaan, inwoner van de Franse oecumenische kloostergemeenschap Taizé, een gemeenschap waar Casella zich spiritueel sterk mee verbonden voelt. Vorig jaar is broeder Sebastiaan bij Casella geweest voor een Taizé-ontmoeting.

Al 38 jaar woont broeder Sebastiaan inmiddels in Taizé, de christelijke kloostergemeenschap die jaarlijks duizenden jonge bezoekers trekt met stilte, bezinning en gebed. Hij is een van de meer dan honderd ingetreden broeders van de gemeenschap, afkomstig uit meer dan dertig verschillende landen.

Citaat 1:

Veel te laat heb ik U lief gekregen

‘Augustinus bekeerde zich laat in zijn leven. En inderdaad, als je iets moois ontdekt denk je: waarom nu pas, waarom heb ik dit niet veel eerder gevonden? Ik denk dat Augustinus hier ontdekt dat het

minder gecompliceerd was dan hij dacht. Hij merkt dat God niet afwezig was, maar dat hij zelf elders aan het zoeken was. Veel jongeren die in Taizé komen, zeggen een gevoel te hebben van thuiskomen of thuis voelen. Ook maken we vaak mee dat mensen die aanvankelijk wantrouwend tegenover Taizé staan, veranderen wanneer ze hier komen. ‘Oh, is dit Taizé?’. Dat leert mij om niet zomaar uit te gaan van een eerste indruk. Je ziet in de politiek als het gaat over straffen of ingrijpen vaak het motto ‘zij zullen altijd zo blijven’. Men gelooft niet in verandering, niet in de kracht van uitleggen of hoe belangrijk onderwijs is.

Natuurlijk, het aandurven om in dialoog te gaan zal niet altijd werken, misschien helemaal niet. Soms is het alleen maar zaaien en komen de vruchten veel later. Maar ik geloof dat Jezus zo werkte. Hij geloofde heel erg in verandering, dat een nieuw begin bij mensen mogelijk is.’

Citaat 2:

Heel ons leven is een oefening in verlangen

‘Geloof begint met het verlangen naar God, al zie je God niet en begrijp je nauwelijks wie dat is. Voor Augustinus is dat echt het begin van geloof. Zo zegt hij dat

ook in een preek over Paulus' uitspraak 'bid zonder ophouden'. Hoe is dat mogelijk, vraagt Augustinus zich af, want je moet ook slapen. Hij zegt: het verlangen naar God is eigenlijk al gebed. Als je slaapt, is dat verlangen misschien nog wel sterker. Dat betekent ook dat er sterke twijfels mogen zijn, want ook in de twijfel is God niet ver weg, je hebt juist het verlangen naar het licht, naar die bron.

In het boeddhisme wordt gezegd dat het verlangen naar het lijden leidt, om lijden te stoppen moet je eigenlijk het verlangen doden. Vaak is dat waar. In de vorm van jaloersheid of afgunst kan verlangen veel kapot maken. Maar het is goed om te ontdekken wat het echte verlangen is. In het Johannesevangelie zoekt een Samaritaanse vrouw naar water bij een bron. In gesprek met Jezus ontdekt zij dat er nog een ander verlangen is, een verlangen naar acceptatie, een verlangen naar God. Wanneer ze dat ontdekt, rent ze naar het dorp, ze vergeet zelfs haar kruik met water. Jezus confronteert haar met een dieper verlangen, hij neemt haar mee en spreekt het echte verlangen aan, waardoor eerdere verlangens minder belangrijk worden.

Het is heel gemakkelijk om dat verlangen weg te stoppen, het maakt het leven ook schijnbaar ingewikkeld. Vrienden kunnen je vragen waar je je druk om maakt en zeggen: wees toch tevreden met wat je hebt. Het lijkt alsof je eerst iets verliest door op zoek te gaan. Je maakt keuzes waar je niet direct voordeel van hebt. In plaats van lekker op een zon-zee-strandvakantie te gaan, kom je naar Taizé, waar je niet kunt uitgaan en waar niet eens een zwembad is. En toch, je laat je leiden door een verlangen naar iets groters, iets diepers. De oefening is om altijd plaats te maken voor dat verlangen, het niet weg te schuiven. Zoals dat lied wat we hier hebben, 'De noche iremos'. In de nacht gaan we op zoek naar de bron. Er is helemaal geen licht, het is pikke-donker. Het is de dorst die mij de weg zal wijzen. Die dorst is sterk, maar het is niet vanzelfsprekend om die te volgen. Je moet het maar aandurven.'

Met Augustinus mee

‘Paulus zegt: ‘Verdraag elkaar vol liefde.’ Heb jij niets dat een ander van jou moet verdragen? Dat zou mij erg verwonderen. Maar goed, laten we aannemen dat een ander niets van jou te verduren heeft. Dan zou je des te sterker moeten zijn om de anderen te aanvaarden. Anderen hebben echt geen moeite met jou? Goed, verdraag jij dan de anderen. ‘Dat kan ik niet’, zeg je. Kijk, dan heb je toch iets dat anderen van jou moeten verdragen!’

Augustinus, preek over psalm 99 (100), 9
ingekort en bewerkt door Ingrid van Neer-Bruggink

Illustratie: Agnes Loonstra

‘Je weet niet waar hij vandaan komt en je weet niet waar hij heen gaat’

(Johannes 3,8)

Erik Borgman

In het Johannesevangelie stellen degenen die in dat evangelie ‘de Joden’ worden genoemd dat Jezus de verwachte Messias niet kan zijn. Van de Messias is gezegd dat niemand weet waar die vandaan komt (Johannes 7,27) en van Jezus is maar al te duidelijk waar Hij vandaan komt: uit het onooglijke Nazaret waar niet veel goeds van te verwachten valt (vgl. Johannes 1,46). De evangelist suggereert echter dat juist die afkomst Jezus’ woorden en daden des te onbegrijpelijker maakt. Die kunnen immers hun oorsprong niet in Nazaret hebben. In de andere evangeliën is het optreden van Jezus, waarvan de familie bekend is, een bron van verbazing en zelfs irritatie: wat verbeeldt Hij zich wel?! (vgl. Marcus 6,3). Het vertrouwde moet zich naar verwachting gedragen. Dat voelt veilig.

Het christendom gelooft dat God in Jezus een van ons is geworden. Je zou kunnen denken dat het dan gemakkelijk wat al te veilig wordt. God midden tussen ons in: is het dan nog mogelijk God te zien als God, als degene in wiens licht alles anders wordt en wiens verrassende licht tegelijkertijd het ware licht is? Het

blijkt mogelijk en het Johannesevangelie zegt het letterlijk – in Jezus komt ‘het ware Licht, dat iedere mens verlicht’ in de wereld (Johannes 1,9) – maar het is ook lastig. Het onverwachte van het vertrouwde zie je gauw over het hoofd en als het zich opdringt, is het bedreigend. Een profeet wordt in zijn eigen stad niet geëerd, constateert Jezus dan ook over de behandeling die hem in Nazaret ten deel valt (Marcus 6,4).

In Jezus komt ‘het ware Licht, dat iedere mens verlicht’ in de wereld

Maar was het dan wel zo wijs van God om Zijn Woord mens te laten worden? Was het van Jezus dan wel verstandig om spectaculair optreden af te wijzen als duivelse verleiding? Zou het niet beter zijn geweest als hij wel uit stenen brood had gemaakt (Matteüs 4,3; Lucas 4,3), of van de tempelpoort was gesprongen zodat iedereen had kunnen zien hoe de engelen hem op handen droegen (Matteüs 4,6;

God werd mens opdat de mens goddelijk zou worden

Lukas 4,9)? Dan was duidelijk geweest dat Hij iets bijzonders was.

In het Johannesevangelie constateert Jezus, nadat hij een grote groep mensen heeft gevoed, dat zij alleen aandacht hebben voor het brood en niet voor datgene waar het brood een teken van is: dat God in Jezus onder ons aanwezig is en dat het leven in overvloed, waarnaar wij ten diepste verlangen, daarmee een mogelijkheid is (vgl. Johannes 6,26). Als Jezus spectaculair door engelen was opgevangen in plaats van in ons lijden en onze dood te delen, dan hadden we niet geweten dat met zijn opstanding alles is verslagen dat ons in onze kwetsbaarheid bedreigt. We zouden waarschijnlijk gedacht hebben dat wij deze machtige wonderdoener aan ons moeten zien te binden in plaats van te geloven dat God zich in hem aan ons gebonden heeft en onze levens transformeert. God werd mens opdat de mens goddelijk zou worden, zeggen de kerkvaders. Manifestaties van goddelijke overmacht zouden de afstand tussen hem en ons vergroot hebben. Ze hadden misschien wel ons verlangen aangejaagd om bij hem te horen, maar het was onmogelijk gebleven.

Dat Jezus zo dichtbij gekomen is als een broer, of een vriend die je al je hele leven kent, impliceert de opdracht in het alledaagse het bijzondere te zien. Niemand en niets heeft ooit al zijn mogelijkheden en beloften gerealiseerd, iedereen en alles moet nog volledig aan het licht komen. De dreiging is niet zozeer dat we onze meest nabije naasten onvoldoende waarderen omdat hun aanwezigheid vanzelfsprekend is, maar dat we ze vooral waarderen om wat we van ze kennen. Als zij dan iets anders doen of geven, dan ervaren we dat al snel als verlies. Terwijl ze misschien wel juist iets heel kostbaars bieden en ons uitnodigen daarvoor open te staan. 'De wind waait waarheen hij wil; je hoort zijn geluid, maar je weet niet waar hij vandaan komt en waar hij heen gaat', zeg Jezus in het Johannesevangelie. 'Zo is het ook met iedereen die uit de Geest geboren is' (Johannes 3,8). Ook al is de boom vertrouwd en hebben we die misschien zelf geplant, het gaat om het mysterieuze geruis in zijn takken.

Erik Borgman is lekendominicaan en hoogleraar theologie. Hij is sinds 1999 vaste medewerker van Stad Gods.

Zing!

Marie Hansen-Couturier

Het leven keert naar binnen

Tekst: Marijke de Bruijne, muziek: Wick Gispen

Herfst- en wintertijd is een tijd van inkeer, loslaten, bezinning. Op weg naar de kortste dag van het jaar moedigt de natuur ons aan om ons over te geven aan dit ritme van de seizoenen. Er is minder daglicht en ook de bomen laten los. Het wordt kaler. Stillere. De grond wordt dor. En tóch. Dor staat niet gelijk aan dood. De groei-kracht is niet weg, maar ondergronds, zoals Marijke de Bruijne zo mooi dicht. Zij sluimert, om straks met volle kracht weer te ontkiemen. Midden in donkere dagen zijn er sprankjes licht, als voorbode van het Licht dat we verwachten.

Marie Hansen-Couturier woont in Utrecht, gaat graag als gastvoorganger voor in kerkdiensten en werkt als promovenda systematische theologie aan de Protestantse Theologische Universiteit. Ze is regelmatig bij Casella te gast geweest.

ZinneBeeld

Tekst: Marleen Hengelaar-Rookmaaker

‘Zalig de treurenden, want zij zullen getroost worden.’ Zo klinkt de tweede van de acht zaligsprekingen, waarmee Jezus zijn bergrede opent. Op dit werk, rond 1550 in Gent gemaakt, zien we het aardse tranendal met vier huilende figuren. In het midden staat een engel met boven hem het tetragram, de vier letters die samen de naam van God vormen. Op de achtergrond zien we een wereld vol verwoesting en geweld. De man rechts loopt smekend op de engel af. ‘Medelijden’ troost hem, met een hand op zijn rug, met een zakdoek haar eigen tranen wegvegend. De engel biedt de man een doek aan en doet zo wat in Openbaring 21:4 troostvol is voorzegd: God zal alle tranen uit de ogen wissen. De figuren links drogen hun ogen met de doeken die ze zojuist hebben ontvangen. ‘Berouw van zonden’ kijkt achterom, alsof berouw is opgewekt door de intieme barmhartigheid die hen zojuist door de engel is verleend. Ze staan bij een trap en kiezen voor de trap omhoog, die leidt naar een kapel met een kruis...

Marleen Hengelaar-Rookmaaker is hoofdredacteur van www.artway.eu, een informatieve en educatieve website over kunst en geloof. Ze studeerde muziekwetenschap en kunstgeschiedenis en schrijft over muziek, kunst en liturgie.

Een thuis voor Julia

‘Ik ben Julia, ik kom uit Egypte en ik ben christen. Eerst dacht ik dat de Koptische kerk de enige goede kerk was, maar toen ik in het Noëlhuis kwam, zag ik dat ook katholieke en protestantse christenen anderen helpen, en nu zeg ik: ‘Ik ben christen.’ Toen ik hier kwam met mijn twee dochters had ik veel stress, ik was bang en verdrietig. Ik sprak de taal niet, ik had geen school of werk. Maar nu ga ik

naar een opleiding voor mijn Nederlandse kappersdiploma, en naar Nederlandse les en computerles. Mijn leven is veranderd, ik heb weer hoop. Toen ik hier kwam wonen, vond ik het niet leuk om met zoveel mensen samen te eten, maar nu voelt het als een medicijn voor mijn stress, het doet mij denken aan mijn grote familie in Egypte. De liefde van God heb ik hier gevonden.’

Het Jeannette Noëlhuis is een leefgemeenschap in Amsterdam Zuidoost, waarin zowel mensen met als mensen zonder papieren wonen. Hun levensstijl is gebaseerd op eenvoud, gastvrijheid, gebed en directe actie voor een betere samenleving. De zusters hebben al vanaf het ontstaan van het huis grote sympathie voor hun werk. Dit jaar ondersteunen we hen met de giften van Stad Gods, voor basale behoeften van tuinmateriaal tot shampoo. Zo kan de leefgemeenschap gastvrijheid blijven bieden aan wie geen ander toevluchtsoord heeft.

Mijn kloosterwereld

Zon filtert door de bladeren van de bomen langs de weg. Lange wegen, die kronkelen door het landschap. Langs verlaten weilanden en stille huizen. Slechts één enkele figuur beweegt zich voort. Eén klein mensje in een woest, groots landschap. Op weg naar een mysterieuze oude abdij. Om daar een wijze abt te spreken.

Tja, je moet er wat van maken, hè? Als je bestemming volledig in *the middle of nowhere* ligt! Dus puffend en bezweet kwam ik na een uur lopen op een zonnige vrijdagmiddag aan in de abdij, waar een onderdeel van mijn vorming was gepland. Het hielp natuurlijk niet dat ik zoals altijd bescheiden en volgens de armoedepincipes (ahum) was bepakt en bezakt.

Ik kwam in deze afgelegen abdij voor een stil weekend en twee gesprekken van anderhalf uur. Die gesprekken gingen over mijn levensloop en wat ik daarvan kon leren voor mijn weg in het kloosterleven. Razend interessant en mijn gesprekspartner stelde heel goede, indringende vragen.

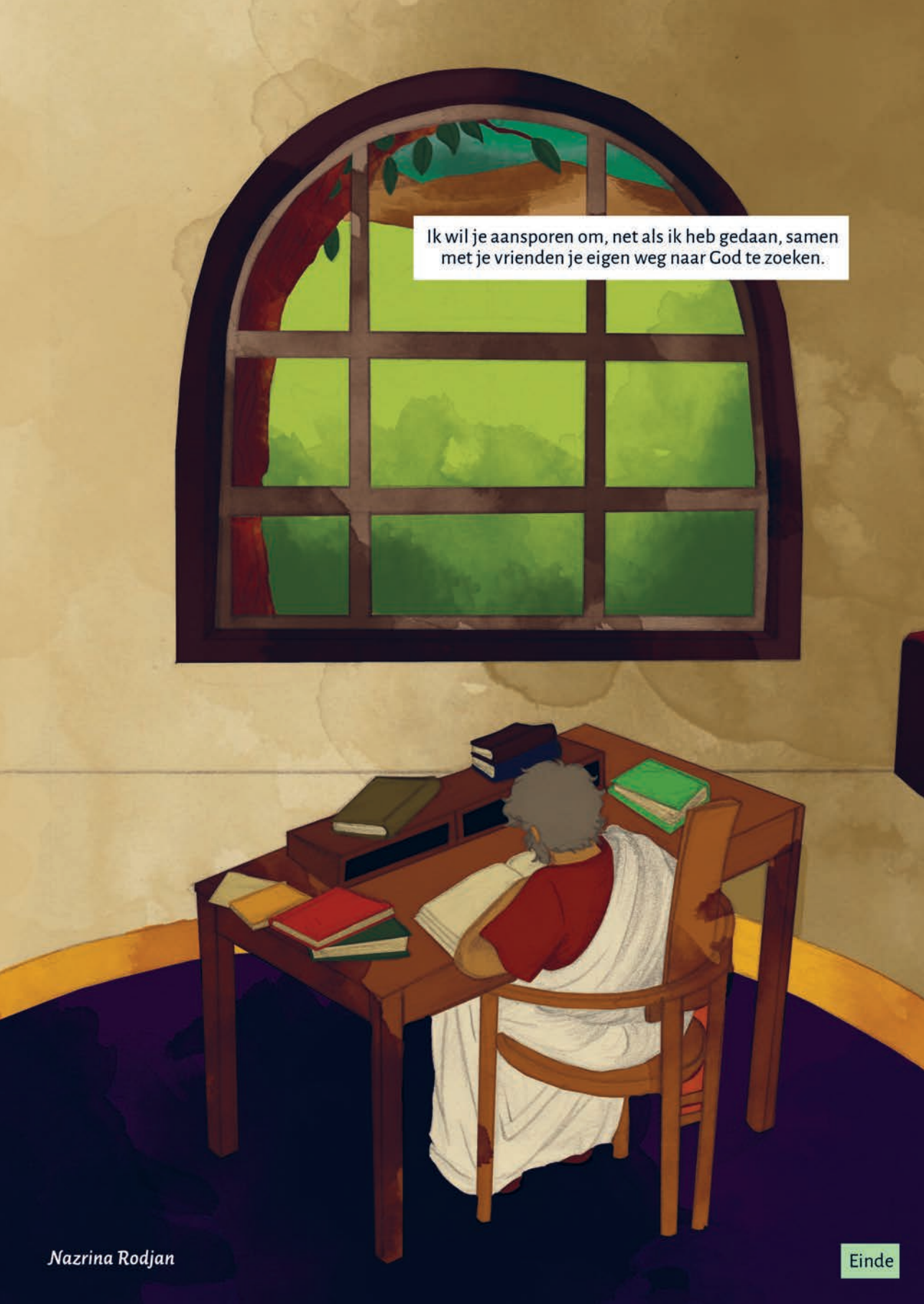
Zo leerde ik onder andere dat ik meer waardering mag hebben voor mijn persoonlijke zoektocht naar stilte. Ik ontdek meer en meer hoe belangrijk dat is om in contact te komen met mezelf, met God, maar ook met de ander. Daarmee samenhangend leerde ik dat je er met een bepaalde roeping tot het religieuze gemeenschapsleven nog niet bent. De ware 'parel in de akker' is ook je roeping binnen je roeping ontdekken. Wat is mijn specifieke bijdrage als persoon aan het kloosterleven? En zo gaat de pelgrimstocht steeds verder.

Nadia Kroon is aspirant-zuster bij klooster Casella en werkt als kerkelijk werker in Haarlem. Op haar website www.kloosterwereld.nl schrijft en vlogt ze over kloosterspiritualiteit. In Stad Gods vertelt ze over haar leven bij Casella.

Vriendschap

*Zamen praten, samen lachen,
elkaar met respect behandelen,
samen mooie boeken lezen,
samen gekheid maken en ernstig zijn,
het met elkaar oneens zijn zonder boosheid,
zoals men het oneens is met zichzelf en dan
met die onenigheid met de eensgezindheid kruiden.
aan elkaar iets leren of van elkaar iets leren,
afwezig zijn met tegenzin missen,
de thuiscomers met blijdschap verwelkomen.
Deze tekenen die uit het hart komen
smeden onze harten samen.*

Mijn jaren als bisschop hebben me voldoening gegeven, maar ook veel meer grijs haar. Inmiddels kan ik al mijn werkzaamheden niet meer alleen aan, dus ik heb een hulpbisschop aangesteld. Zo heb ik ook meer tijd om al mijn schrijfwerk voor een laatste keer te herzien.

Ik wil je aansporen om, net als ik heb gedaan, samen met je vrienden je eigen weg naar God te zoeken.

Op de koffie met Jeroen Divendal

Evelien Plaisier

Foto: Roelant Meijer

’Het was in 2016. Ik woonde nog maar pas in Hilversum. Op weg naar mijn werk fietste ik langs bushalte ‘Stad Gods’ en dat maakte me nieuwsgierig. Zo ben ik bij Casella terechtgekomen. Eerst bij de Taizé-vieringen. Die pasten in mijn spirituele zoektocht naar stilte, rust en gemeenschap. Ik vond het fijn om langer op deze plek te kunnen verblijven en zo ben ik vrijwilliger geworden. Sindsdien maak ik iedere dinsdagmorgen de bungalow Escale schoon. Ik vind het belangrijk om dat goed te doen, niet half. Ik let op de details; het moet er uitnodigend uitzien. Inmiddels kom ik iedere week vanuit Amersfoort. Daar woon ik met mijn vrouw, die ik ontmoet heb nadat mijn zoektocht me bij Jezus had gebracht. Daar ben ik dankbaar voor. We vinden het belangrijk om samen vanuit het geloof te leven. Zo draag ik met mijn vrijwilligerswerk bij Casella bij aan een laagdrempelige, christelijke gemeenschap. Een plek waar jongeren de kans krijgen om gastvrijheid, stilte en spiritualiteit te proeven.’

